No. 1153 Zaterdag 3 Februari 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 2 Feb. 1906.

St. Eustatiaansche Ditjes en Datjes.

Jammer, eeuwig jammer, dat er toch zoo weinig fut, energie, pluck in ons volkje op Statius zit.

Dit viel me vooral op, bij mijn bezoek aan St. Martin op 't eind van 't vorig jaar. Daar zijn ook wel 'n heele massa menschen die aan werken 'n half dozijn broertjes dood hebben, maar toch globaal genomen sterven er bij ons meer joggies aan die besmettelijke ziekte.

Om nu maar alleen eens bij de St. Martynsche katoenplanterij te blijven.

Van 't oogenblik, dat gezaghebber Brouwer op St. Martin kwam, heeft hij met 'n bewonderingswaardige ausdauer alles in 't werk gesteld om de lui toch aan 't katoenplanten te krijgen.

En dat hij er satisfactie van gehad heeft, dat 't hem gelukt is, blijkt uit 't volgende.

Nuttige wenken van den toenmaligen landbouwkundige Rijkens, werden al dra, vooral door een der planters, in practijk gebracht, ploegen en eggen werden van Amerika geordenneerd, en 't succes daarmee was verbazend.

En goedkooper èn beter.

Enfin goed voorbeeld, doet goed volgen, men ging alomme aan 't katoen planten.

Men ploegde en egde en zaaide.

En 't zaad ontkiemde, groeide en bloeide en gaf hondervoude vrucht.

De oogst van 1903 (die klein was) leverde genoegzame voordeelen aan een der planters op om al ze'n kosten te dekken, waaronder 't aanschaffen van 'n stoomgin, 't bouwen van 'n huisje daaromheen en nog 'n sigarenduitje van ± 1000 pop bovendien.

Oogst van 1904 — ik spreek alweer van dienzelfden planter — nu voornamelijk in 't naburig Anguilla geplant, bracht op 'n zuivere winst van *f* 5000.

Hij had er *f* 2500 aan gewaagd en zijn suikercultuur er aan gegeven.

Eindelijk gepasseerd jaar heeft datzelfde energieke persoon niet minder dan *f* 15.000 op Anguilla in de katoenplanterij gestoken. Een ander St. Martynsche planter maakte met ze'n katoenoogst eenige winst in 1903, en verloor niet bij oogst 1904.

Het jaar 1904 was niet gunstig voor de katoenteelt; 761 mM. regen slechts, tegen 1282 mM. in 1903.

De regen begon laat, zoodat men in Sept. 't meeste geplant heeft, wat gewaagd is. Doch gelukkig is de regen blijven aanhouden, zoodat op 't einde van 't jaar alle katoenvelden er goed uitzagen.

't Meest hadden ze te lijden van de rupsen.

Met „Parijschgroen" zijn de meeste van die salamanders ad patres gezonden, slechts enkele akkers hadden daardoor 'n leelijke knauw gekregen. Maar dat is all right, dat groeit wel weer bij. Voor dat goedje „Parijsch groen" had een der planters niet minder dan *f* 100 gespendeerd.

Totaal is op St. Martin aangeplant 'n 100 akkers, bijgevolg 'n 40 H. A. De hoogste prijs die er gemaakt is, is 80 holl. centen per pond.

Als de lui, die nu geplant hebben, er weer geld uitslaan, dan zullen er dit jaar zeker wel 'n 500 akkers met katoen beplant worden.

In 1904 werd van St. Martin uitgevoerd 848 K. G; verleden jaar 1520 K. G. gezuiverde katoen.

Op deze beide bedragen tenminste zijn uitvoerrechten betaald.

Hoeveel kilogrammetjes er echter over de zgn. grenzen gesmokkeld zijn, mag Joost weten, daar zullen de opgegeven K.G. niets bij zijn.

Ja, die grenzen op St. Martin tusschen Fransch en Hollandsch gedeelte!

Typisch! Nooit zoo iets gezien!

Daar is 't 'n paaltje, daar 'n muurtje, dan weer 'n halve weg, en dan weer 'n „men zegt dat hier de grens is."

Gaat op zoo'n manier smokkelarij maar eens tegen; 'n mandje vol, pompen is daar niets bij.

Wat ist der lange Rede kurzer Sinn?

Dat ik vast en stellig overtuigd [illegible] gilde op den goeden weg is, en dat de eenige manier om tenminste nog iets van dat zoutland te maken is 't planten van katoen, katoen, katoen!!!

En nu hier op mijn dierbaar plekje grond, waar echter (wat mij dikwijls erg dankbaar stemt) toch heusch mijn wieg niet stond?

't Is over en over bewezen, dat katoen op St. Eustatius groeien wil, en meer dan dat, dat ze er uitstekend groeit.

De regenval hier en op St. Martin verschilt zoo heel veel niet. Wij hadden hier in 1903 1085 mM., tegen 1246⁵ mM. in 1904.

Maar de vulkaangrond is hier akelig poreus; 'n flinke regenbui is in tijd van 'n oogenblik diep, diep den grond ingezogen.

Best mogelijk, dat onze tegenvoeters er meer profijt van trekken dan wij.

Plassen ziet men hier zeldzaam; bij 'n tropische urenlange lawinebui, hier en daar 'n heel kleintje.

Na 'n uur is alles weer kurkdroog.

En toch ondanks die poreusheid van Statius' bodem gedijt hier de katoen zoo uniek mooi. Een doorslaand argument daarvoor is, dunkt mij, 't verkrijgen van de gouden medalje voor onze katoen op de Curaçaosche tentoonstelling, en vooral dat de monsters katoen èn van 't bestuur èn van den heer Johnson naar „de Vereeniging ter bevordering der katoencultuur in de Nederlandsche Koloniën" te Hengelo gezonden, met de beste katoen ter wereld werd gelijk gesteld. Zulks geeft te denken.

Men heeft nu 'n exportartikel, dat groeien wil, dat uitstekend is in alle opzichten, en wat men zegt dat 'n goeden prijs maakt. Land in overvloed. Regenval over 't algemeen voldoende. Bij George, wat wil men meer?

Wat men meer wil???

Fut, energie, pluck bij de Statianen, anders niet, en helaas, helaas, deze veelzeggende, maar ook absoluut noodzakelijke, qualiteiten zijn verre bij hen te zoeken.

Treurig, maar waar.

Wat 't Gouvernement (hier in casu gezaghebber Van Grol) voor de verschillende cultures meer speciaal voor katoenaanplantingen in woord, daad en geschrift gezwoegd heeft, is niet zoo maar eventjes neer te pennen.

Dat is ook mijn plan niet.

't Gouvernement is in mijn opinie noch planter, noch koopman noch werkgever. 't Heeft slechts de plicht (en dan nog slechts in zeer exceptioneele omstandigheden zooals hier) zijn volk den weg te toonen, op welke wijze verandering te brengen is in hun meer dan ellendigen toestand.

En die weg is hun nu aangewezen, niet vaag, niet theoretisch, maar glashelder, practisch met bewijzen, zichtbaar als 'n paar goed doorvoede Statiaansche melkkoeien.

„When there is a will, there is a way."

De „way" is er, maar de „will" speelt verstoppertje."

't Is wel zoo gemakkelijk [illegible] in den grond te steken, nu en dan eens te komen loeren, en de rest van den tijd, maar te lanterfanten, te doezelen en te soezen in Morpheus' armen, of zwaar redeneerend met baliekluivers in zee te turen.

Italiaansch verstaan ze hier niet, maar ze weten hier toch drommels goed wat „dolce far niente" in de practijk is.

Als 't gouvernement nu 't zaad eens thuis liet brengen door 'n politieagent, en ze'n lapje grond schoon liet maken, dan zouden ze misschien wel gewillig zijn er eens 'n niet te warm ochtendje aan te wagen om te gaan zaaien.

Maar dan moeten er in hemelsnaam geen rupsen in komen en er ook weer niet te veel te wieden vallen, want 't eerste is zulk 'n last en zoo gevaarlijk met dat vergift, en van 't laatste krijg je zoo'n pijn in je ruggegraat.

En dan die last om je oogst naar 't fort te brengen om „gegind" te worden, neen, hoor, dan is 'n aardappelen—jam— of suikerrietveldje wel zoo leuk, dat vereischt lang zooveel zorg niet, en je hebt altijd je mondkost bij de hand.

En eet nou 's katoen? Not me, sir!

Nu weet ik ook wel, dat ze hier allemaal zoo niet zijn, maar er zijn toch heel, heel weinig excepties, zoowel bij de zwarten als bij de blanken.

Jongelui, die hier enorme lappen goed, vruchtbaar land rijk zijn, laten dat liever onbebouwd en verwilderen, en trekken naar „the States" om daar als tunnelverver, liftboy, stoker, 'n dollar of wat te verdienen.

Toch zijn er uit hun grond ook heel veel dollars te halen, maar 't is weer de ouwe sleur, opzien tegen aanpakken, in één woord geen pluck!

Het bericht in de „Amigoe" van einde November, dat onze katoenoogst mislukt was, is, salva reverentia, geheel en al bezijden de waarheid, gevolg natuurlijk van verkeerde inlichting. Op Bengalen staat de katoen, in aanmerking genomen de langdurige droogte, uniek mooi.

'n Dag of wat geleden heb ik ze nog bewonderd.

Door twee planters zijn er ook 'n akker of 10 met katoen beplant, die ook veel beloven.

Maar er konden nu honderden akkers met rijpende katoen op ons eilandje bloeien, als 't volk maar wilde luisteren, maar den weg wilden volgen hun door 't gouvernement gewezen.

Bij mij staat 't als 'n axioma vast, dat naast export van vee, katoen en honing de voornaamste zoo niet de eenige middelen zijn om onze rots er weer boven op te helpen.

Maar de bevolking moet meewerken, moet uit hun lethargische dommeling gewekt, nu eindelijk toch eens beginnen de handen uit de mouwen te steken.

't Moest hun zonder ophouden met stentorstem in hun ooren gebruld worden:

„St. Eustatius expects that every man will do his duty."

Zou dat misschien helpen?

Nou, ik weet 't nog niet.

JAN PAUL.

St. Eustatius, 10 Jan. '06.

Naschrift van de Redactie.

Wij hebben ditmaal onzen trouwen JAN PAUL een eereplaats willen inruimen om hem eenigszins schadeloos te stellen voor zijn geduldig wachten, een week lang; tevens, wenschten wij er een klein woordje aan toe te voegen.

Vooreerst een oprecht woord van dank aan JAN PAUL voor zijn geregelde, kostbare bijdragen, die volop door het Curaçaosch Publiek worden genoten en druk overgenomen door de Nederlandsche bladen.

Op zijn gezag nemen wij gaarne aan, dat de katoen-oogst het vorig najaar *niet* is mislukt, en wij verheugen er ons hartelijk over. Wij konden in de verste verte niet vermoeden 'n verkeerd bericht geplaatst te hebben, daar het afkomstig was van iemand, die persoonlijk St. Eustatius had bezocht.

Wij hopen, dat JAN PAUL ons voortdurend goed zal blijven inlichten, opdat wij ook over die, voor ons nog onbekende eilanden, een zuiver oordeel vormen kunnen.

Het zal hem vervolgens pleizier doen, dat wij nog een ander middeltje weten, wat wellicht nog krachtiger werken zal om den Statianen „pluck" te geven dan zijn stentorgebrul. Wij bedoelen het krachtig opwekkend voorbeeld van flinke, ijverige katoenverbouwers. We hooren al lachen: de Boeren uit Drenthe! Och, laat die nu maar met rust; zij zouden juist geen flinke katoenverbouwers zijn, zij hebben nog nooit katoen zien groeien zelfs. Maar, op St. Martin schijnen meerdere energieke katoenplanters te wonen, een van hen heeft niet minder dan *f* 15,000 in de katoenplanterij gestoken. Een respectabel sommetje voor onze arme kolonie, doch helaas, niet in de kolonie, maar op het vreemde Anguilla.

Die man heeft natuurlijk groot gelijk, als de velden op Anguilla beter geschikt zijn voor katoencultuur dan de velden op St. Martin, doch zijn energie komt de cultuur in eigen kolonie heel weinig ten goede, en zijn optreden kan zeer moeilijk worden aangehaald als een voorbeeld, hoe die cultuur op St. Martin wordt beoefend.

Nu vragen wij, waarom ging die St. Martijnsche planter katoen planten op Anguilla? en niet op St. Martin, of St. Eustatius? Misschien bezat hij reeds eigen landerijen op dat vreemde eiland? Dan is die quaestie natuurlijk opgelost.

Het zou echter ook wel kunnen wezen, dat de grond, gedrenkt door overvloediger regen, op Anguilla beter geschikt is voor de cultuur, dan de bodem op St. Martin, of dat St. Martin meer wei- dan bouwgrond rijk is. Er *moet* dus elders wel gezocht worden naar geschikte velden.

Maar waarom in den vreemde en niet binnen eigen Kolonie?

Ziehier nu ons voorstel.

Gesteld eens, dat op St. Eustatius goede velden voor de katoencultuur te bekomen zijn, zou het dan geen overweging verdienen aldaar die cultuur te bevorderen door middel van de energieke planters van St. Martin en Subsidie van het Gouvernement? Ons Bestuur was immers toch reeds van plan subsidie beschikbaar te stellen om geld en vreemde arbeidskrachten op St. Eustatius te brengen ter bevordering dezer cultuur.

Welnu, de planters van St. Martin hebben getoond zich op de katoencultuur te willen toeleggen, aan arbeiders is er overvloed, en vele geschikte velden liggen op St. Eustatius braak. Zijn die velden werkelijk geschikt voor deze cultuur dan zoude het toch zeer practisch wezen aan onze planters grond te geven in eigen kolonie, en aan onze arbeiders werk en brood. De planters behoeven dan niet in den vreemde naar grond te zoeken, de katoenindustrie wordt werkelijk in de kolonie bevorderd, alle voordeelen daardoor verkregen blijven op onze eigen eilanden, en ons volk behoeft niet te gaan werken onder vreemde vlag.

De Statianen kunnen dan zien, hoe er met katoenteelt veel geld te verdienen valt. De besten onder hen kunnen met de St. Martijnsche arbeiders meewerken, en zoo den lust tot arbeid door hun voorbeeld bij anderen opwekken.

De kosten zullen bij uitvoering van dit plan voor het Gouvernement aanmerkelijk minder zijn, dan wanneer arbeidersgezinnen uit Holland moesten overkomen en, ons dunkt, de risico of de proef zal gelukken is veel geringer. Daarbij zijn de voordeelen voor de bewoners zelven van onze eigene kolonie veel grooter.

Ten slotte meenen wij, dat de katoenteelt wel een cultuur is, die, zoo noodig, de onkosten voor irrigatie zal kunnen dekken. Dat irrigatie mettertijd noodig zal blijken, leiden wij af uit het feit, dat de katoenoogst in 1904 tegenviel door droogte.

Wij lazen in *De Natuur* van 15 Dec. ll., dat men op de Canarische eilanden, in navolging van de Arabieren en Afrikanen, vele, groote, gemetselde reservoirs heeft gebouwd aan den voet der bergen, in welke „tanks" het water bij overvloedige regens kan instroomen, en van waaruit het bij aanhoudende droogte naar de bananenvelden wordt geleid door smalle, gemetselde voren.

Op St. Martin en St. Eustatius zal, evenals hier, nog veel water nutteloos wegloopen in zee. De katoenvelden zullen meestal wel in de vlakten liggen, zoodat ook hier aan den voet der bergen eenige reservoirs konden worden aangelegd, waaruit het water van zelf, zonder kunstmatige persing, naar de velden afloopen zal. Misschien kan de aanleg voor steenen reservoirs en gemetselde voren duurder wezen dan de aanleg van dammen, maar het wil ons voorkomen, dat het water aan de katoenvelden meer vruchtheid zal brengen bij herhaalde irrigatie over de oppervlakte uit de reservoirs, dan door diep indringen in den boden, zooals bij het dammensysteem beoogd wordt. Wij hopen, dat deskundigen aan dit plannetje eens een weinig aandacht zullen schenken. Misschien kan aldus de katoen tegen droogte worden beveiligd.

Kort woord van protest

TEGEN DE VOORSTELLING VAN OFFICIEELE ZIJDE GEGEVEN VAN ONS AFTREDEN ALS LEDEN VAN DEN KOLONIALEN RAAD.

In dank ontvingen wij bovengenoemd protest, kalm en bezadigd geschreven en deugdelijk gedocumenteerd, waardoor, naar wij hopen, de Minister van Koloniën en de Kamerleden in Holland over de ontslagname van den Kolonialen Raad een juister oordeel zullen vormen, meer overeenkomstig recht en waarheid.

De leden verklaren hier nogmaals „dat, met uitsluiting van alle andere (hun) toegedichte beweegredenen en doeleinden, de eenige oorzaken tot (hunne) handelwijze die zijn, welke worden opgesomd in (het)...... adres aan H. M. de Koningin; (hunne) zienswijze ten opzichte van het ware belang dezer Kolonie verschilde hemelsbreed van die des Gouverneurs, niet alleen in verband met quaestiën van ondergeschikt belang, maar ook en vooral over de richting, die moest worden ingeslagen, om de Kolonie op te beuren."

Dat de leden NIET door *belastingvrees* werden gedreven. Bewijzen zij vooreerst uit het protest van Eenigen der Leden in *El Imparcial*, onmiddellijk nadat dergelijke bewering, van officieele zijde, hier bekend werd.

Vervolgens uit de feiten; dat reeds in 1904 een inkomstenbelasting door den Raad werd aangenomen en in 1905 een tweede Ontwerp van dezelfde strekking, principieel zeer weinig afwijkend van het eerste, herhaaldelijk door hen in behandeling werd genomen. In het V. V, over dit nieuwe Ontwerp verklaarden zij, dat „*bij de afdeelingen geen principieel bezwaar bestaat*" tegen de behandeling daarvan, en in het Eindverslag: dat zij „*zich van den beginne af aan bereid verklaard* (hebben) *mede te werken tot het instandbrengen eener inkomstenbelasting.*

Niet uit vrees voor die belasting gingen de leden heen, maar o. a. ook, omdat zij zich de geringschatting ten opzichte van den Raad door het Bestuur, wederom bij de behandeling van dit Ontwerp aan den dag gelegd, niet langer wilden laten welgevallen.

Het was namelijk „de bedoeling van het Bestuur, dat de Raad de twee op de inkomstenbelasting betrekking hebbende ontwerpen moest aannemen, zooals zij daar lagen, zonder er het geringste bezwaar tegen te mogen opperen."

De Minister van Koloniën sprak in de Tweede Kamer als zijn overtuiging uit, dat hij „de grieven, die de leden van den Kolonialen Raad aanleiding gaven om ontslag te nemen, volkomen aannemelijk zou vinden, wanneer (hij in de Kamer) een discussie begon over een Verordening, die nog bij den Raad aanhangig is."

„Welnu, in bovenbedoelde Memories heeft men meer gedaan dan eenvoudig discutieeren, men heeft gedreigd, pressie uitgeoefend en om de pil te vergulden, gesproken van égards voor den Kolonialen Raad. In § 2, lid 3 der Memorie van Toelichting van de tweede genoemde Verordening heeft men gedreigd met invoering der inkomstenbelasting *bij de wet*; men heeft pressie uitgeoefend door de indiening van eerstgenoemde Ontwerp—Verordening, *terwijl* de vernietiging der vastgestelde Verordening tot heffing eener inkomstenbelasting bij Hare Majesteit *in overweging* was (zie 1e. zinsnede der Memorie van Toelichting van de eerstgenoemde verordening). Eindelijk heeft men gezegd, dat het mondeling overleg tusschen de Regeering en den Gouverneur tijdens zijn verblijf in het Moederland ten gevolge heeft gehad, dat de koninklijke weg van vernietiging niet is gevolgd uit égard voor den Kolonialen Raad, terwijl uit de stukken volgt, dat men van oordeel was, dat na vernietiging de inkomstenbelasting slechts *bij de wet* kon worden vastgesteld.

Wij echter hebben nimmer het bezwaar ingezien tegen de indiening eener nieuwe Ontwerp-Verordening, na de vernietiging van de oude. Derhalve blijkt hieruit, dat wij — volgens den Minister zelf — meer dan reden hadden, om onze medewerking aan het Bestuur te ontzeggen."

Wij meenen met deze aanhaling te kunnen volstaan, omdat het zoo uiterst moeilijk is verder nog een keuze te doen uit de verschillende beweegredenen, die de Leden in hun Protest breedvoerig bespreken en wij vertrouwen, dat ook de andere bladen op ons eiland wel zullen mede helpen om deze brochure meer onder de bevolking bekend te maken. Wij vreezen echter, dat ook *van zekere zijde*, zooals de Leden het herhaaldelijk uitdrukten, de onderteekenaars van dit protest wederom heftig zullen worden aangevallen. Wanneer men echter in Holland weet, wat hier een publiek geheim is, dat o. a. de schrijver van de meeste artikelen, waarin de Gouverneur à tort et à travers wordt verdedigd en waarin getracht wordt de handeling van de afgetreden Leden van den Kolonialen Raad bespottelijk te maken, dat de feitelijke redacteur van *De Wekker*, op 't oogenblik is Mr. G. PINEDO, de uit den Indischen dienst ontslagen President van den Landraad van Sindgal; wanneer men ook in Holland weet, zooals hier in de stad algemeen gezegd wordt, dat hij andermaal moeite doet om door bemiddeling van den Gouverneur gerehabiliteerd te worden, zal men begrijpen, wat voor waarde aan dat geschrijf is te hechten.

Wij gaan er noode toe over een dergelijk feit in ons blad te publiceeren, omdat wij ongaarne persoonlijk worden, doch het optreden van den Heer PINEDO dwingt er ons toe de Regeering en de Pers in Nederland te doen weten, wie zich hier als zoogenaamde tolken der publieke opinie opwerpen. Hij zelf moest begrijpen, dat, wanneer de Curaçaosche Burgerij zijn verleden wil vergeten, hij niet telkens tegen anderen op zulk een uittartende en brutale wijze dient op te treden.

Ook de Gouverneur der Kolonie zal, dunkt ons, wanneer hij ziet, wie er met schijnbaar zooveel vuur voor hem in het strijdperk treden, meermalen denken, „non tali auxilio," niet door zulk een hulp kan ik mij geleid achten.

Ingezonden Stukken.

Deugdelijke hulp.

Dat er wel belangen te behartigen zijn, die direkt de kolonie ten goede komen, moge 't volgende ophelderen.

De bepaling van het gouvernement te St. Domingo uitgegaan, waarmede beoogd wordt het aantal immigranten te beperken, kan wel eenige goede gevolgen hebben voor onze kolonie, met name de Bovenwindsche eilanden, zooals mijn vorig schrijven trachtte toe te lichten.

Maar,—en inzonderheid voor het eiland St. Martin, daar dit aan St. Domingo het grootste contingent arbeiders levert, — 't staat ook te vreezen, dat de economische belangen min of meer geschaad worden.

Uit kracht der voornoemde bepaling zullen voortaan vele families, vrouwen en kinderen, te St. Martin achterblijven, terwijl het hoofd des huisgezins, of nog enkele leden daarvan, alleen naar St. Domingo zullen uittrekken.

Uit ter aard is het aldaar voor deze alleen-levenden duur leven, en ondervinding leert, dat men gewoonlijk zeer moeilijk aan de dáár-heerschende zucht naar verspilling ontkomt. Gevolg hiervan is, dat het door de werklieden opgezonden geld naar hunne families zeer schaarsch is, — als zij nog iets voor haar afzonderen, — en dat de achtergelatenen in zeer droevige omstandigheden hun dagen slijten.

In dit euvel kan wel voorzien worden, naar ik meen; minstens kunnen er pogingen gedaan worden het te keeren.

De weg is niet lastig te vinden.

Te Cayenne, waar ploegsgewijze een 80 man van St. Martin werkzaam zijn, verschaft de maatschappij den werklieden voedsel en onderdak, maar het werkloon wordt door een agent der maatschappij te St. Martin aan de betrokken families maandelijks, des verlangd na langeren tijd, uitgekeerd.

Natuurlijk zijn uitzonderingen, waar billijk en noodzakelijk, aan de maatschappij voorbehouden.

Door deze uitmuntende maatregel zijn de achtergebleven families voor armoede gevrijwaard, de werklieden in de moreele onmogelijkheid het geld te verkwisten, en worden de benoodigde levensmiddelen en goederen te St. Martin zelf betrokken.

Zou een dergelijke regeling niet te treffen zijn met de eigenaars der plantages te St. Domingo? Hiermee zou het Bestuur ons eiland deugdelijk behulpzaam zijn.

G.

Mijnheer de Redacteur:

Naar ik verneem, schreef zeer onlangs de Heer H. K. A. Michelsen, als waarnemend Hoofd van de „Hendrikschool" aan de schoolcommissie alhier, dat „bijna de helft der leerlingen lijdende was aan de mazelen" en stelde hij voor teneinde de verspreiding dier ziekte te voorkomen—, de school voor den tijd van eene week te sluiten.

Zonder tijdverlies, zonder dat de Schoolcommissie werd bijéén geroepen, zonder den Geneeskundigen Raad te raadplegen, vereenigde zich de schoolcommissie met dit lumineus voorstel en gedurende eene geheele week zijn de leerlingen van genoemde openbare school van onderwijs verstoken gebleven!

En niet alleen zij; ook de leerlingen van de Wilhelminaschool mochten dit voorrecht genieten.

Dit belangrijk Besluit werd in de Couranten niet gepubliceerd; aan de ouders der leerlingen geen woord! Alleen werd Vrijdagmiddag aan de leerlingen van de Hendrikschool, voorzoover aanwezig, medegedeeld; dat zij de volgende week niet hoefden te komen." Met de meisjes maakte men zelfs nog minder omslag. Men liet haar eenvoudig Maandag morgen op school komen......... ik bedoel: naar school gaan: want toen zij daar verschenen, werd haar door den Heer A. H. van Buren Schele gezegd: dat zij maar weer kalmpjes naar huis kouden terug keeren.

Dat was voor velen een prettige verrassing............

Maar de ouders? Zijn die met de noodige égards behandeld geworden? En het onderwijs? Moet het niet lijden door dergelijke maatregelen?

Was de maatregel door de Schoolcommissie genomen, door de omstandigheden gerechtvaardigd? vindt die maatregel steun in de wet? werd hij geboden door het algemeen belang?

Ziedaar altemaal vragen; waarop door velen ontkennend zal worden geantwoord.

In de eerste plaats schijnt het beslist *onjuist*, dat *bijna de helft der kinderen* van de Hendrikschool door de mazelen is aangetast. Maar, al ware dit zoo, moesten daarom de andere kinderen, die volkomen gezond zijn, wier ouders toch het schoolgeld blij-

ven betalen; moesten die kinderen ook buiten de school worden gehouden? En, indien dit *moest* geschieden, waarom dan eene gedwongen vacantie *van slechts ééne week* gedecreteerd, en niet de school gesloten *zoolang de ziekte heerscht?*

En waarom ook de Wilhelmina-school gesloten, zonder vooraf te constateeren, of ook dáár „bijna de helft der kinderen" waren aangetast?

Een van beiden: óf de genomen maatregel was dringend gebiedend; óf hij was dit niet! Was die maatregel gebiedend,— waarom heeft de Schoolcommissie geen stappen genomen *om ook de andere scholen* op het eiland te doen sluiten? Waarom heeft zij toegelaten, dat alle particuliere scholen met het geven van onderwijs doorgingen? Zijn het alleen de kinderen van de „Hendrik-school" en van de „Wilhelmina-school" die aan mazelen lijden? of die besmet kunnen worden? Bestaat dit gevaar niet in veel grootere mate voor de Openbare armenschool, bezocht door kinderen van min- en onvermogenden? Waarom heeft de Geneeskundige Raad al dien tijd stilgezeten?

Waarom heeft onze Gouverneur niets gedaan om ons voor het dreigend gevaar te behoeden?

Waarom heeft de heer Michelsen zelf zijne particuliere inrichting van onderwijs niet tijdelijk gesloten?

Had daarentegen de genomen maatregelen zonder gevaar voor het Gemeene Best gevoegelijk achterwege kunnen blijven; was hij niet gebiedend noodzakelijk, hoe verantwoordt zich de Heer Michelsen? hoe verdedigt de Schoolcommissie haar Besluit? hoe rechtvaardigt de Geneeskundige Raad zijne onverschillige houding? Wat doet de Gouverneur die in dit alles heeft berust? Wat zeggen de ouders der gezonde kinderen, die schoolgeld moeten betalen voor onderwijs, dat hun kinderen bereid waren te ontvangen, maar dat hun niet werd verstrekt?

U dank zeggende voor de mij verleende plaatsruimte, verblijf ik

Hoogachtend,

Uw dienstwillige Dienaar,

I. VAN LIER Ez.

Noot van de Redactie.

Ofschoon niet op alle, zal de heer VAN LIER toch wel op vele zijner vragen reeds een voldoend antwoord hebben ontvangen door het ingezonden schrijven *Medida Sanitoria*, voorkomend in *El Imparcial* van gisteravond, reden ook waarom wij ons van verdere bespreking dezer quaestie ontslagen rekenen, de volledige beantwoording aan meer bevoegde personen overlatende.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Havennieuws.

Van 16 — 31 Jan. liepen onze haven binnen:

Stoombooten	19
Goeletten	21
Bijlanders	20
Totaal	60 schepen,

die met de 35, gedurende de eerste helft der maand binnengeloopen, het aantal schepen voor Januari op 95 brengen. Dit getal bedroeg het vorige jaar 113.

Hard vooruitgaan doen we nu juist niet. Zoolang de schepen beneden 40 ton niet meer naar Venezuela, en die beneden 50 ton niet meer naar Colombia kunnen zeilen, zal onze scheepvaart vooreerst wel kwijnend blijven.

Maar hoe bedroevend zal het gesteld wezen met de scheepvaart van Aruba en Bonaire. Tot op den dag van heden kan nog geen enkel zeilschip rechtstreeks van deze eilanden koers zetten naar Venezuela. De boycott is daar nog in volle kracht. Is daar nu heelemaal geen verandering in te brengen?

* *
*

Zondag tegen den middag liep H. M. Pantserdekschip *Friesland* onze haven binnen, om zoolang als de *Kortenaer* blijft dokken, als stationschip dienst te doen. De *Kortenaer* vertrok Woensdagmiddag naar La Habana en zal vermoedelijk een geruimen tijd afwezig blijven, daar er nog al zware reparaties te verrichten zijn.

Muziek.

Een ware feestweek voor Curaçao, vol opwekking en afwisseling.

Onze militaire kapel, van ouds bekend en altijd hartelijk welkom bij iedere uitvoering, opende de reeks concerten reeds Zondagavond met niet alledaagsche stukjes, en bijzondere voordracht, heel wat meer dan gewoon, en ten slotte de *Marseillaise* vóór het *Wien Neerlands bloed*.

Nieuwe verrassing echter Dinsdagavond.

Wederom de onvermoeide BOSKALJON met zijn onvermoeibaar korps. Curaçao dankt toch heel wat muzikaal genot aan de militaire kapel! Ook nu hebben de duizenden, die luisteren kwamen, volop genoten; er werd uitstekend gespeeld. En gelukkig, dat de talrijke menigte, die verlokt was door het bericht, dat er een plechtige taptoe zou zijn van land- en zeemacht samen, ten minste heeft kunnen genieten van dat concert. De taptoe zelve viel wel wat tegen. De Franschen deden niet mee. En daar hadden we ons nu zoo op gespitst. Alleen onze Jantjes met de militaire kapel! Nu, onze matrozen mogen er wezen; als het er op aan komt, maken ze nog vrij wat eleganter figuur dan de Fransche. En de muziek onzer oorlogsschepen mag ook gerust gehoord worden. Dit bedoelen we dus niet. Maar men begrijpt toch wel, dat het vreemde altijd meer trekt dan het gewone, en dan 5 muziekkorpsen te gelijk! Daarom vooral viel het zoo tegen, doch ook omdat de taptoe, eigenlijk geen taptoe was en toch taptoe wilde wezen. Neen, dan was het een paar jaar geleden met het 25 jarig feest, naar wij meenen, der Koningin-Moeder, wat anders. Dat was beter voorbereid, flinker ingestudeerd, dat ging veel geregelder. De slotsom was nu, dat er een muziek-wandeling gehouden werd bij fakkellicht. Pietermaai werd in 't geheel niet bezocht. Jammer voor de talrijke muziekliefhebbers, die te vergeefs zaten te wachten. Nog meer jammer voor de muzikanten, die al hun moeite met zoo weinig succès bekroond zien, en nu nog niet eens den toch wel verdienden dank ontvangen voor hun goede bedoeling en hun moeizaam pogen om Curaçao eens wat op te flikkeren.

Den volgenden avond weer een concert. Nu in het Park door de Franschen. Opnieuw toonde Curaçao hoeveel het van muziek houdt, opnieuw had zich een overgroote menigte in en buiten het park vereenigd. Daar kwamen ze aan de muzikanten onder het blazen van een krachtig opwekkenden, krijgslustigen marsch. Deze uitvoering was in een woord mooi, al klonk de muziek voor openlucht-concert soms wat zwak. Maar het was geacheveerd werk, wat ze leverden, iederen toon was, rond, afgewerkt, niet zoo maar vluchtig, hoekig en scherp neergesmeten, maar met een heel klein gangetje rollend door de lucht.

Bij N°. 4, o, waar is mijn program nu! bij N°. 4 dan, kon men dit vooral bewonderen, toen telkens de hoorn boven het koor uitgalmde om in de golven van het koor, zacht aanzwellend als een opkomende vloed, te worden opgevangen en als langzaam stervende echo meegedragen te worden ver, ver weg.

Applaus ontbrak gelukkig niet, ofschoon die gewoonte er hier niet hard in wil. Maar de Franschen zijn slim en verstonden ons Papiamentsch al heel gauw, en zagen, dat wij alles heel mooi vonden. Zij gaven nog drie toetjes, plus *Wien Neerlands bloed* als slotnummer. We hadden zoo gaarne de *Marseillaise* eens gehoord, zooals de Franschen die spelen. Nu wie weet! Ze zijn nog niet weg.

Hoeden-industrie.

De „Curaçaosche Maatschappij" heeft groote plannen, maar daar mogen we nog niets van vertellen. Genoeg, dat ze bestaan, een bewijs, dat er met overleg wordt gewerkt. De vlechtsters blijven geregeld komen en werken vlijtig door. Spoedig beginnen zij aan haar derden hoed. De eerste hoeden, een twintigtal werden er goedgekeurd, worden deze week door de „Maatschappij" aangekocht, getaxeerd door de meesteressen, die den cursus leiden.

De belangstelling van buiten neemt steeds toe.

Meerdere malen komen er nu kooplieden om te zien en bestellingen te doen. Zelfs hebben een paar personen uit Portorico, die het werk zagen, verklaard, dat hier even goed gewerkt werd als daar.

Sterfte.

Het sterftecijfer blijft steeds nog zeer hoog.

Mazelen en buikziekte blijven heerschen onder de bevolking. Het ergste is, dat niet alleen veel kinderen de mazelen krijgen, maar er ook aan sterven. In de parochie van Sta. Rosa bijv. stierven gedurende de maand Januari 40 personen: 12 volwassenen en 28 kinderen. Ook op Sta Maria is het dito-dito.

Nu hooren wij, dat in de stad ook zelfs de meer volwassenen door mazelen worden aangetast. Buikziekte, Typhus, Mazelen heerschen nu tegelijk. Een droevig begin van het nieuwe jaar.

Saba.

In den Krater, dat is de Bottom, zullen binnenkort des avonds olielampen branden, de lampposten zijn reeds geplaatst.

De nieuwe roeiboot doet reeds goed dienst, ofschoon de passagiers nog dikwijls druipnat worden, bij afwezigheid van den steiger.

De zwavelmijn ligt nu ruim 25 jaar braak. Een kleine 30 jaren geleden werd er gewerkt door Mijnheer HEYNWOOD, die hier en daar, waar de zwavel voor het grijpen lag, heeft gegraven en eenige scheepsladingen naar New-York uitgevoerd. Mijngangen en galerijen heeft hij niet aangelegd. Na zijn tragischen dood (men vond hem in zijn hotel te New-York met afgesneden hals) is er niets meer aan den mijn gedaan. Amerikanen kwamen van tijd tot tijd wel eens kijken, maar hadden er al heel gauw genoeg van, als zij het oord, waar de sulphur verscholen lag, maar gezien hadden. Iets woester en wilder kan men zich niet voorstellen. Van het begin af heeft men geweten, dat de zwavel van Saba goed was—gemiddeld 50 % — maar men was in twijfel over de quantiteit, totdat een 20 jaar geleden Mijnheer LIEBSCHUTZ van New-York den mijn op sommige plaatsen met een boormachine onderzocht.

Het resultaat was toen ongunstiger, de mijn veroordeeld als hebbende niet genoeg quantiteit.

De tegenwoordige Hoofdexploiteur, Mr. PAGE, vertrouwde die boringen echter niet, maar als een praktische Amerikaan ging hij op pad naar de fameuze sulphur-mijnen van Sicilië, om van daar een ingenieur en first class mijnwerker te halen. Het is verbazend, hoe in een klein jaar ± 30 mannen onder de leiding van die Sicilianen den berg in verscheidene richtingen hebben doorploegd en met galerijen doorweven. Men weet nu zeker, dat de quantiteit zeer groot en de qualiteit zeer goed is. Enorme moeilijkheden zijn er aan het exploiteeren van den mijn verbonden; het verschepen is wel een van de grootste.

De mijn ligt windward, waar de zee gewoonlijk hoog staat en de kust ongenaakbaar is.

Met een flink kapitaal zullen die moeilijkheden wel verholpen, en vooral voor eene doelmatige verscheping gezorgd worden. Mr. PAGE is nu weer op reis om dat kapitaal bij mekaar te garen door het vormen van een Amerikaansche Company.

St. Eustatius.

Hij komt, hij is er al, op Curaçao bedoel ik, onze zoo lang verwachte steiger. Al het ijzerwerk moet reeds op Curaçao kant en klaar liggen en wordt eerstdaags hier verwacht.

Een Goudmijn.

Er is, volgens een bericht in LA CRUZ, een nieuwe, rijke goudmijn ontdekt ten Oosten der R. K. Kerk van Sta. Cruz op Aruba. Zoo langzamerhand wordt Curaçao een mijnkolonie. Nu, waar het geld vandaan komt, boven den grond, of onder den grond is hetzelfde, als ze het maar niet uit de lucht grijpen, want dat heeft geen waarde.

Geen Goudmijntje.

De buitengewone opbrengst van *ee* is te danken aan den verkoop van buiten gebruik gestelde zegels dezer

kolonie. Voor de opbrengst hiervoor is geen afzonderlijke post opgenomen, zoodat zij wel geboekt moest worden onder *Alle andere ontvangsten.* Maar waarom, dat nu niet met een klein sterretje verklaard aan den voet der opgaven, dan krijgen dergelijke staten ook meer waarde voor archief en geschiedenis. Wie zal over een paar jaar zich nog herinneren, dat die buitengewone opbrengst aan verkoop van zegels te danken was?

Buitenland.

PANAMA.

Veel Amerikanen — zoo schreef dezer dagen een correspondent — beginnen te wenschen, dat de landengte van Panama nooit bestaan had. Dan zou er ook heen sprake van geweest zijn, een kanaal er door heen te graven en het Amerikaansche publiek had zich de tentoonstelling van sommige nationale tekortkomingen bespaard gezien.

Wij zijn een groot volk, met groot staatkundige deugden, maar één groot staatkundige fout: we hebben altijd haast. De Amerikanen worden ongeduldig tegenover hinderpalen, zij houden van paardenmiddelen, onverwijld toegepast, en willen dadelijk alles volmaakt hebben. Dat heeft men weer aan het Panama-kanaal kunnen zien. De Amerikanen hebben zich daar luchthartig aan het werk gesteld: zij wilden de wereld laten zien, wat Amerikaansche ondernemingsgeest en Amerikaansch „aanpakken" tot stand konden brengen: de moeilijkheden, die voor de Lesseps onoverkomelijk waren, zouden verdwijnen voor den pratischen aard, of binnen eenige weken overwonnen worden door de vindingrijkheid der Amerikaansche ingenieurs. Men wilde zelfs niet meer spreken van een interoceanisch kanaal, dat klonk veel te plechtstatig; 't was het maken van een sloot, en om een sloot te maken, had men klaarblijkelijk niets anders te doen dan te graven. Menschen en machinerieën werden dus naar de landengte gezonden, en „men liet den modder spatten."

Zoo was 't, een goede jaar geleden. Maar de Amerikanen beginnen nu te begrijpen, dat er ergens een misrekening geweest is. Men komt tot het inzicht, dat zelfs om een sloot te kunnen graven de menschen in den omtrek van die sloot moeten kunnen leven en werken. Het belang der bestrijding en opruiming van malaria en gele koorts, moerassen en muskieten, drong eindelijk tot menschen door. Het werk moest gestaakt worden, en in de eerste plaats voor een beteren gezondheidstoestand en behoorlijk voedsel gezorgd worden. Men deed nog andere ontdekkingen. Het bleek, dat een zoo groote onderneming geleid moet worden door iemand, die onbeperkt gezag kan uitoefenen. Tot dusver heeft men een onophoudelijk gewrijf gehad tusschen de ingenieurs, den gouverneur van de kanaal-strook en de kanaalcommissie, waarbij nog kwam veel ontevredenheid onder de Amerikaansche opzichters en inspecteurs — dat alles, bij de zeer hooge ziekte- en sterftecijfers op de landengte, gaf tot een ordeloozen toestand aanleiding.

Thans gaat 't beter. Maar wat voor een kanaal men graven zal, blijft onzeker. De internationale ingenieurscommissie, die op uitnoodiging van president Roosevelt, een bezoek gebracht heeft aan Panama, heeft zich met een groote meerderheid voor een kanaal op zee-pijl verklaard. Dat is een bittere teleurstelling voor Roosevelt en het Amerikaansche volk. Het graven van zulk een kanaal zal, in de eerste plaats, veel langer duren — twintig jaar, naar schatting — en bovendien veel kostbaarder uitkomen: er zijn ramingen geweest van 700 millioen gulden. In deze omstandigheden heeft men veel verzet tegen de kanaalplannen te wachten, en zij, die elk kanaal tegenwerken (de transcontinentale spoorwegmaatschappijen bijv.) zullen nog wel eens alles in het werk stellen om het heele plan te smoren.

Ingezonden Mededeeling.

EMULSION DE SCOTT.

COMPLETO EXITO.— Léase el siguiente certificado del Dr. Jesús M. Palacios, de Caracas:

"Don Jesús M. Palacios, Médico-Cirujano de la Universidad Central de Venezuela.

"Certifica: Que ha usado la Emulsión de aceite de higado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa, llamada de Scott, en todos aquellos casos que es necesario usar una medicación reconstituyente y reparadora, obteniendo siempre el más completo éxito.

Advertentien.

ATTENTIE!

Ondergeteekende, praktizijn bij het Hof van Justitie, neemt hierbij de vrijheid het geëerd publiek zijne diensten als zoodanig aan te bieden.

Kantoor: Heerenstraat huis N°. 24. Geopend van 8—2.

J. L. C. MONSANTO

JOSEPH M. MAAL

eigenaar en

EDGAR A. HOLMES

belast met de ontginning en den uitvoer van mineralen etc., die zich in de gronden van Fuik, Oostpunt en Duivelsklip bevinden, laten het publiek weten, dat het aan niemand geoorloofd is zich op deze gronden te begeven zonder verlof van een der ondergeteekenden.

Scherp toezicht zal er zoowel des nachts als over dag worden gehouden om dit verbod te handhaven.

Curaçao, 2 Feb. 1906.

J. M. MAAL.

E. A. HOLMES.

Algemeen Nederlandsch Verbond
Groep „Nederlandsche Antillen"

Wegens ziekte van eenige Heeren medewerkers moet de uitvoering in het Theater „Naar" eenigen tijd worden uitgesteld. De datum zal later worden bekend gemaakt.

Voor **Niet-leden** zijn toegangskaarten à *f* 1,— te bekomen bij de Heeren H. J. T. BOOMGAART, ED. S. LANSBERG, J. A. SNIJDERS JR., M. M. PINEDO, HENRI SENIOR, E. H. L. MADURO, J. P. STATIUS MULLER en H. MANUEL.

Aangifte voor het lidmaatschap bij den Secretaris.

Jaarlijksche bijdrage f2,50.

De Voorzitter: J. P. E. GAERSTE,

De Secretaris: J. A. SNIJDERS JR.

De Heer J. S. Joubert

heeft de eer het Publiek mede te deelen, dat er weer

MELK

te verkrijgen zal zijn van de Plantage Wacao. Hij verzoekt beleefdelijk hem opgave te doen van de verlangde hoeveelheid.

GRAFMONUMENTEN, GRAFZERKEN,

in MARMER, Belgisch, Beiersch en Zweedsche GRANIET.

Groote Voorraad. — Billijke Prijzen.

PHOTO'S TER INZAGE.

Steenhouwerij. Marmerwerken.

H. A. EUWENS,

Oude Varkensmarkt.—Doddendaal.

Nijmegen. Holland.

LONGMAN & MARTINEZ
NEW YORK, U. S. A.
De Venta Por Las Ferreterías Almacenes de Viv...

LA DICHA EN EL HOGAR.

Elixir de Capuchino,

PREPARADO POR

H. SUELS,

Miembro de la Facultad Médica de los EE. UU. de Venezuela, Premiado con medalla de oro en la Exposición Industrial de Valencia, (Carabobo) 1901 y Universal de St. Luis, EE. UU. de América 1904.

Para la completa curación de:

La anemia, abatimiento, vértigos, languidez, palpitaciones, color pálido, extenuación, empobrecimiento de la sangre, etc, etc. etc.

Agentes en Curazao,

DE LANNOY & C°.

OTRABANDA,

BOTICA CENTRAL.

SIGAREN.

DE LANNOY & Co. (*Botica Central*) hebben steeds voorhanden een ruim assortiment sigaren van diverse merken, waaronder het zoo algemeen gewilde merk Odalisca (echt !!!)

WAARSCHUWING.

Ter voorkoming van strafvervolging wordt hierbij in herinnering gebracht, dat een ieder het nummer van het huis, dat hij in het stadsdistrict alhier bewoont, op een zichtbare plaats aan dat huis moet aanbrengen.

Curaçao, den 23n. Januari 1906.

De Procureur-generaal,

NUIJENS.

Fotografia Soublette.

Este muy conocido Taller ofrece de nueve sus trabajos a sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO:

De 8 A. M.—4 P. M.

Manufacturers Life Insurance Company of Canada.

Deze Levensverzekeringmaatschappij, die door de regeering van Canada gewaarborgd is, biedt haren verzekerden het billijkste stelsel van polissen, waaraan meer voordeelen en voorrechten verbonden zijn, dan die van eenig andere Maatschappij, die haren werkkring in Noord-Midden- of Zuid-Amerika heeft.

Zij geeft alle soorten van polissen uit met en zonder beperkingen, *niet-vervalbare*, van levens-, uitzet-, tontine-, pensioen- en andere verzekering.

Het bedrag van min of meer een dollar Amerikaansch Goud per week strekt, om de premie eener dotale polis te betalen, die den verzekerde $ 1000 met de overwinsten binnen den termijn van 20 jaar geeft zoo hij in leven blijft, welk bedrag, mocht hij vóór dien tijd komen te sterven, aan zijne familie onmiddelijk uitbetaald wordt.

Voor nadere informaties wende men zich tot

J. & D. JESURUN,

agenten-generaal.

DE ECHTE CURAÇAO-LIKEUR
GEDISTILLEERD DOOR
JOUBERT & Co.

van uitgezochte, versche *Curaçaosche* Oranjeschillen. Bekroond met 1sten Prijs, de Zilveren medaille, op de Koloniale Tentoonstelling, Mei 1904

Te verkrijgen in de

Botica Nacional

Otrabanda.

„HET HERT."

Drinkt steeds het heerlijke Lans' export Bier „Het Hert"; het heeft een zuiveren en aangenamen smaak en is het meest geschikte Bier voor ons warm klimaat, dewijl het zeer weinig alcohol bevat.

Agenten voor Curaçao,

DE LANNOY & C°.

Agentes.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.